

SOTKAMON KUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNTA 2013 - 2016

ARVIOINTIKERTOMUS 2015

Pöytäkirjantarkastajat

PS JS M-TS M-BS

SISÄLTÖ

1. Tarkastuslautakunta

2. Tarkastustoiminta

3. Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

3.1. Arvio kunnanhallituksen laatiman toimintakertomuksen sisällöstä, kunnan ja kuntakonsernin ohjauksesta ja toimintojen kehittämisestä

3.2. Yleistä kunnan taloudesta ja hallinnosta

3.3. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

3.3.1 *Hallintopalvelut*

3.3.2 *Ympäristö- ja tekniset palvelut*

3.3.3 *Sivistyspalvelut*

4 Kuntakonsernin ja maakunnallisesti tuotettujen palvelujen toteutumisen arviointi

5 Allekirjoitukset

Pöytäkirjantarkastajat

PS 4.5 M-TS M-B

1. Tarkastuslautakunta

Kunnanvaltuusto on valinnut vaalikaudeksi 2013 – 2016 tarkastuslautakunnan seuraavassa kokoonpanossa: puheenjohtaja Markku Suutari (Marjo Lukkari), varapuheenjohtaja Pertti Sirviö (Tiina Tuohimaa) sekä jäsenet Helena Aaltonen (Ella Mustakangas), Outi Penttinen (Eero Vilen), Marja-Terttu Salminen (Markku Vihanto), Viljo Tuhkanen (Marko Lipponen) ja Pekka Nousiainen (Eeva Nousiainen).

Lautakunnan pöytäkirjanpitäjänä vuonna 2015 on toiminut lautakunnan jäsen Pekka Nousiainen.

Kunnan tilintarkastajana on toiminut vuonna 2015 JHTT tilintarkastusyhteisö Oy BdoAudiator Ab. Yhtiön nimeämänä vastuullisena tarkastajana on toiminut JHHT tilintarkastaja Simo Paakkola.

2. Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunta piti vuoden 2015 aikana kahdeksan kokousta ja pöytäkirjoihin merkittiin 96 pykälää. Lisäksi lautakunta on arvioinut vuoden 2015 toimintaa kuudessa kokouksessa vuoden 2016 aikana.

Lautakunta on seurannut toimielinten toimintaa ja on kokouksissaan kuullut kunnan johtoa ja eri toimialojen viranhaltijoita sekä muuta henkilökuntaa. Lautakunta on saanut viranhaltijoilta suullisia ja kirjallisia raportteja.

Tarkastuslautakunta on tutustunut 23.5.2016 henkilöstöravintola Apajaan.

Kunnanhallituksen antaman toimintakertomuksen ja saatujen selostusten perusteella on tarkasteltu kunnanvaltuuston asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista. Tilintarkastaja JHHT Simo Paakkola on raportoinut tarkastuksessa tekemistään havainnoista. Saatujen tietojen perusteella tarkastuslautakunta on kuntalain 121 §:n mukaisesti laatinut tämän arviointikertomuksen vuodelta 2015.

Pöytäkirjantarkastajat

PS 1.6 M-TS 11.05

3. Valtuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutumisen arviointi

3.1 Arvio kunnanhallituksen laatiman toimintakertomuksen sisällöstä, kunnan ja kuntakonsernin ohjauksesta ja toimintojen kehittämisestä

Toimintakertomus antaa tarvittavat tiedot kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Vuoden 2016 talousarvio ja taloussuunnitelmat vuosille 2017 ja 2018 eivät anna kunnalle taloudellisia tavoitteita eivätkä ohjausta. Talousarvion ja taloussuunnitelmien yhteenlaskettu alijäämä on 12 124 137 euroa.

Sotkamon kunnan talouden tasapainottamisohjelma ei ole ollut esillä talouden suunnittelussa.

Sotkamon kunnassa on aloitettu talousselvitys vuonna 2016, jota hyödynnetään 2017 talousarvion ja 2018–2019 taloussuunnitelman rakentamisessa.

Kunnanhallituksen työskentely on pystytty vakauttamaan vuoden 2015 aikana.

3.2. Yleistä kunnan taloudesta ja hallinnosta

Tilikauden tulos oli 3,8 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että tilikauden tulokseen Sotkamon kunnan toimet henkilöstökulujen osalta ovat vaikuttaneet myönteisesti. Kainuun sote-kuntayhtymän 0,4 miljoonan euron lisälasku heikensi tulosta.

Valtuuston antamat tavoitteet saavutettiin. Tulos oli 1,0 miljoonaa euroa parempi kuin talousarviossa.

Lainakanta asukasta kohden oli vuoteen 2011 asti n. 500 euroa ja on noussut tasaisesti, ollen 2237 euroa vuoden 2015 lopussa.

Sotkamon kunnan lukuisten sopimusten selvitystyö on aloitettu vuoden 2016 alusta. Vaikutukseltaan pitkäaikaisten sopimusten riskikartoitus tulee tehdä huolellisesti. Puutteellisesti valmisteltujen sopimusten muuttaminen jälkikäteen neuvottelemalla on vaikeata, jopa mahdotonta.

Pöytäkirjantarkastajat

PS PS M-TS M-TS

3.3. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

3.3.1. Hallintopalvelut

Hallintopalvelut ovat saavuttaneet vuodelle 2015 asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kuntalaisten keskuudessa on lisääntyvää huolta Terrafame Oy:n kaivoksen ympäristövaikutuksista ja kaivostoiminnan jatkumisesta sekä työpaikoista. Valtio on ottanut vetovastuun kaivoksesta ja tuloksia alkaa näkyä. Henkilöstö on motivoitunut näyttämään osaamisensa ja alueen yleisilme on kohentunut.

Maaseutupalvelut ovat panostaneet maaseudun ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen. Sotkamon maataloustoimisto on ollut toiminta-alueellaan viljelijöiden tukena nykyisissä talousongelmissa.

Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuus on voimakkaassa kasvussa. Kunnan työllisyysryhmän esityksen pohjalta on otettu käyttöön kuntalisä, siitä tiedotettiin 26.1.2016.

Kunnan henkilöstö oli vuoden lopussa 555 henkilöä, nousua edellisestä vuodesta 6 henkilöä.

Henkilöstöraportin negatiivinen asia vuoden 2015 tunnusluvuissa on se, että henkilöstön sairastuvuus on kasvanut. Sairauslomia oli 11,6 työpäivää/henkilötyövuosi.

Eläkkeelle siirtyy vuosittain noin 15 henkilöä. Vuosittaisia tarkkoja lukuja ei pysty arvioimaan, vuonna 2005 tehty eläkeuudistus on nostanut keskimääräistä eläkeikää toivotulla tavalla. Yksilölliset osa-aikaeläkkeet ovat mahdollistaneet työuran jatkumisen. Sotkamossa keskimääräinen eläkkeelle jäänti-ikä vuonna 2015 oli 62,9 vuotta, joka oli vuonna 2009 keskimäärin 60,7 vuotta.

Tarkastuslautakunta painottaa, kehitettäviä asioita ovat kuntalaisille sähköinen asiointi ja tiedottamiseen nykyaikaiset viestintävälineet.

Tarkastuslautakunnan mielestä, kunnassa on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota elinkeinoelämän kehittämiseen. Matkailu on pitänyt pintansa taantumasta huolimatta. Kaivannaisteollisuus on vaikeuksissa monesta eri syystä: metallien alhaiset hinnat, pääomien puute ja ympäristöön liittyvät ongelmat. Maaseutuelinkeino on kärsinyt talouspakotteista ja vuonna 2015 lisäksi ilmatkaan eivät olleet suosiollisia.

Pöytäkirjantarkastajat

PS P. S. M-TS M-BS

3.3.2 Ympäristö- ja tekniset palvelut

Ympäristö- ja tekniset palvelut ovat saavuttaneet vuonna 2015 heille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Suunnitelmallisuutta on lisättävä kunnan sisäisissä kiinteistöjen huolto ja korjaustöissä. Tekniikkaa uusimalla on mahdollista vähentää kiinteistöjen energiakuluja.

Nykyinen vyörytyserien käyttö ei hillitse kustannusten nousua ja aiheuttaa talouden epävarmuutta sivistyspalvelujen piirissä.

Kaavoituksen painopiste on ollut Vuokatin alueella, tonttien tarjonta on riittävää tässä suhdannetilanteessa.

Rakentaminen on puolittunut huippuvuosista ja on pudonnut alle 200 luvan. Omakotitalojen rakennuslupia 2015 myönnettiin 10, kerros- ja rivitalolupia ei ole anottu 2014–2015 yhtään kappaletta.

Kiinteistöissä on arvioitua enemmän huolto- ja korjaustarvetta, kunnossapitomäärärahat eivät ole edelleenkään sitä suuruusluokkaa mitä niiden asianmukainen hoito vaatisi.

Samoin vesihuoltolaitoksen verkostot, erityisesti yli 50 vuotta vanhat valurauta- ja betoniputket ovat riskipaikkoja. Niiden uusimiseen tulisi määrätietoisesti kiinnittää huomiota.

Myös liikenneväylät, varsinkin vanhat kaavatiet, kaipaavat kipeästi kunnostusta ja peruskorjaamisen määrärahoissa on edelleen merkittävä rahoitusvaje. Kunnan kaavakaduista suurin osa on sorapäälysteisiä ja valaistusta ei ole rakennettu. Kuntalaisten toiveet ja hankkeiden toteutumisaikataulut eivät kohtaa ja edelleen on ristiriitaa kuntalaisten ja matkailijoiden tarpeiden välillä. Matkailualueiden tiestön uudisrakentaminen näyttäisi vievän varat kunnan muun tiestön perusparannuksilta.

Kiinteistöjen, vesihuoltolaitoksen verkkojen ja liikenneväylien korjausvelka on nyt tilinpäätösasiakirjoissa euroina, niin se on paremmin hahmotettavissa.

Yksityisteiden peruskorjaukset ovat vähentyneet julkisen rahoituksen vähennyttyä.

Sotkamossa liikunta-alueista huolehtiminen on erityisen tärkeää, mutta kunnan osuus latu- ja kelkkapoolissa on kasvanut huomattavasti. Kunnan rooli jatkossa on selvitettävä, sekä kustannusten jakoperusteet.

Pöytäkirjantarkastajat

PS P.S. M-TS M-TS

3.3.2 Sivistyspalvelut

Sivistysosasto on saavuttanut vuonna 2015 sille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä jatkaa kyläkoulujen toimintaa oppilasmäärien pysyessä riittävinä. Lasten kehitys ja oppiminen sekä kyläläisten yhteistoiminta ovat hyvällä tasolla.

Vuonna 2013 tuli voimaan nuorisotakuu. Etsivässä nuorisotyössä on onnistuttu auttamaan nuoria hakeutumaan koulutukseen, säännölliseen elämänrytmiin ja jossain määrin työhön. Vuoden 2014 aikana haettiin jatkoa etsivälle nuorisotyölle, Väliasema-hanke aloitti toimintansa vuoden 2015 alusta.

Lastenkokopäivähoidon kysyntä on tasaantunut, perhepäivähoidolle on Sotkamossa lisätarvetta.

Kansalaisopistolla on merkittävä rooli haja-asutusalueen harrastotoiminnan ylläpitäjänä.

Perusopetuksen tulostavoitteet toteutuivat, päättötodistus kaikille 9. luokkalaisille ja kaikki päättötodistuksen saaneet saavat jatko-opiskelupaikan.

Tiukentuneesta taloudesta huolimatta, sivistyspalvelut ovat pystyneet antamaan laadukasta ja monipuolista palvelua vauvasta vaariin.

4 Kuntakonsernin ja maakunnallisesti tuotettujen palvelujen toteutumisen arviointi

Sote-kuntayhtymän tulos vuonna 2015 oli negatiivinen ja lisäkanto jäsenkunnilta toi nolla tuloksen kuntayhtymälle. Kainuun Sote-kuntayhtymän perussopimus on Sotkamon kannalta epäedullinen.

Kainuun soten kesän terveysliikunta, joka on vain Kajaanissa, tulee järjestää tasapuolisesti kaikkien maksavien jäsenkuntien alueella.

Sotkamon kunnasta puuttuu päihdeongelmaa sairastavien katkaisuhoidonpaikka. Tällä hetkellä hoito tapahtuu vuodeosastolla, joka on väärä paikka ja häiritsee muuta toimintaa.

Sotkanmaan toimintaa ja taloutta on hoidettu hyvin ja käyttöaste on (95,4 %).

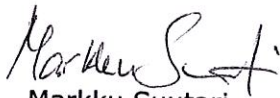
Pöytäkirjantarkastajat

PS L. S. M-TS N-QS

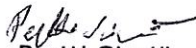
Sotkamo-Vuokatti jäähalli Oy:n osakkeista kunta omistaa 92,28 %. Jäähallista tehtiin kunnanhallituksen päätöksellä vuoden 2014 alusta kunnallinen liikuntapaikka. Halli on peruskorjauksen tarpeessa. Kustannukset on arvioitava uuden hallin rakentamisen ja korjauksen välillä.

5. Allekirjoitukset

Sotkamossa 2.6.2016

Markku Suutari
puheenjohtaja

Pertti Sirviö
varapuheenjohtaja

Helena Aaltonen
jäsen

Outi Penttinen
jäsen

Marja-Terttu Salminen
jäsen

Viljo Tuhkanen
jäsen

Pekka Nousiainen
jäsen, pöytäkirjan pitäjä

Pöytäkirjantarkastajat

PS 1/1 M-TS M-TS